

KONDÁS KORNÉL<sup>1</sup>**A magyarországi jogszabályi változások és új intézkedések bevezetése 2017-ben a migrációs válság vonatkozásában****Introduction of new legal regulations and changes in the existing Hungarian legislation in 2017 in respect of the migration crisis****Absztrakt**

*A cikkben ismertetésre kerülnek a hazánkban, 2017-ben, a migrációs válsághelyzettel kapcsolatban a törvényalkotók által hozott jogszabályi változások, továbbá elemzésre kerül a telepített műszaki határzár összehangolt működése a déli határszakasz Bács-Kiskun megyei szakaszán. Bemutatásra kerül az idegenrendészeti őrizet gyakorlati kivitelezése, továbbá a szerző személyes tapasztalata a határőrizettel kapcsolatban.*

*Kulcsszavak: migrációs válság, kormány, idegenrendészeti őrizet, műszaki határzár, jogszabály-változás*

**Abstract**

*The article presents the legal changes made by legislatures in Hungary in 2017 in relation to the migration crisis as well as an analysis on the coordinated operation of the installed technical barrier at the southern border section of Bács-Kiskun county. Practical implementation of the border guard security shall be presented herein, as well as the author's personal experience in respect of the border control.*

*Key words: migration crisis, government, border guard control, technical border closure, changes in legislation*

---

<sup>1</sup>Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Hadtudományi Doktori Iskola, doktorandusz hallgató - National University of Public Service, Doctoral School of Military Sciences, PhD student, E-mail: kondaskornel@gmail.com, ORCID: 0000-0002-9666-7971

## 1. A MIGRÁCIÓS VÁLSÁG HATÁSA HAZÁNKBAN 2017-BEN

Egy országnak, egy társadalomnak működése során számtalan megoldandó problémával kell szembenéznie. Bár ezek többségét a modern állam képes megoldani, vannak olyan veszélyes események és folyamatok, amelyek elhárításához nem elégségesek a normál államelméleti időszakban rendelkezésre álló eszközei. A biztonsági kihívások közé azokat a veszélyeket soroljuk, amelyekről egy társadalom úgy véli, hogy elhárításához vagy megváltoztatásához rendkívüli intézkedésekre van szükség. Ezen biztonsági kihívások – bekövetkezésük esetén válsághelyzetek – köre igen széles, az ellenük való védekezés megszervezése pedig az adott állam feladata. Amint azt az elmúlt év végén megjelent könyvfejezetében Dr. Lakatos László ny. vezérőrnagy, c. egyetemi tanár, ny. egyetemi docens is megfogalmazta „*A biztonság és a védelem kontextusában meghatározó a mindkét területet érintő válság fogalma, amely alatt olyan helyzetet, eseményt vagy bekövetkezésük olyan kockázatát értjük, amely az adott állam, vagy államcsoport (szövetség) működését, az emberek élet- és vagyonbiztonságát veszélyeztetheti, kialakulása jelentős károkat okozhat, amelyek időbeni és hatékony kezeléséhez a normál (válságmentes) időszakban alkalmazott jogszabályok, eljárások nem elegendőek, a válság elhárítása kormányzati intézkedéseket igényel és többleterőforrások felhasználását teszi szükségessé.*”<sup>2</sup> Biztonsági kihívások a világban egy államot, egy társadalmat igen különböző területen érhetnek.

Hazánk kormánya a 1035/2012. (II. 21.) Korm. határozata alapján megalkotta Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiáját, és egyben az addig hatályban lévő, 2004-ben elfogadott, a Magyar Köztársaság nemzeti biztonsági stratégiájáról szóló 2073/2004. (IV. 15.) Korm. határozat hatályát veszítette.

Az immár lassan ötödik éve hatályban lévő stratégia rendeltetése, hogy az értékek és érdekek számbavétele, valamint a biztonsági környezet elemzése alapján meghatározza azokat a nemzeti célokat, feladatokat és átfogó kormányzati eszközöket, amelyekkel Magyarország a nemzetközi politikai, biztonsági rendszerben érvényesíteni tudja nemzeti biztonsági érdekeit.

## 1.1. MAGYARORSZÁG NEMZETI BIZTONSÁGI STRATÉGIÁJA

Globalizált világunkban a biztonság nem a határainknál kezdődik. A távoli biztonsági kockázatok, kihívások és veszélyforrások drámai gyorsasággal kerülhetnek határainkon belülré. Bármikor, rövid időn belül, komoly előjelek nélkül is történhetnek olyan változások, amelyek gyors választ követelnek meg, akár nagy földrajzi távolságokon átfelve. A terrorizmus, a tömegpusztító fegyverek és hordozóeszközeik globális terjedése, valamint egyes régiók erőteljes fegyverkezése növelik a bizonytalanságot és kiszámíthatatlanságot, és

<sup>2</sup> Lakatos László: A magyar honvédelmi igazgatás. Az állam honvédelmi funkciói és azok kapcsolata a nemzeti biztonsággal.. In.: Farkas Ádám, Kádár Pál (szerk.): Magyarország katonai védelmének közjogi alapjai. Pp.171-172. Zrínyi Kiadó. Budapest, 2016. ISBN 978 963 327 700 3

# HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

növekvő veszélyt jelentenek hazánk és az euro-atlanti szövetségesi rendszer biztonságára. Biztonságunk külső és belső dimenziója ezért elválaszthatatlan egymástól.

Biztonságpolitikánk alakításakor messzemenően figyelembe kell vennünk, hogy Magyarország mind földrajzi, mind gazdasági értelemben nyitott ország. Földrajzi adottságaink kiemelten sebezhetővé tesznek minket, különösen az energiabiztonság, az ellátási útvonalak és a környezeti biztonság területein. Gazdaságunk nyitottsága, a nemzetközi gazdasági környezetbe való beágyazottsága és az abból fakadó bonyolult függőségi viszonyok – az ezzel járó előnyök mellett – fokozottan kiteszik Magyarországot a kedvezőtlen nemzetközi gazdasági folyamatok, válságok begyűrűző hatásainak.

Migráció. A migrációt természetes, ugyanakkor összetett jelenségként kezeljük, amely gazdasági és demográfiai előnyöket, valamint köz- és nemzetbiztonsági kockázatokat egyaránt magában rejt. Magyarország határainak egy része a belátható jövőben is az EU vagy a schengeni térség külső határa marad, ami együtt jár az uniós határszakasz igazgatásának felelősségével és feladataival. Az illegális migráció Magyarországot jelenleg elsősorban tranzit országgént érinti, azonban hosszabb távon nem zárható ki, hogy az illegális migrációban érintettek nagyobb része célszágként tekintsen hazánkra. Az illegális migráció megjelenésével együtt járó biztonsági kockázatok kezelése az uniós tagságból fakadó kötelezettségek teljesítése mellett nemzeti érdek is, ezért az ebből fakadó biztonsági kérdéseket nemzetközi együttműködés keretében kezeljük.

A schengeni csatlakozásból fakadó feladatok, a külső határok fokozott védelmének eredményes megvalósítása a magyar rendvédelmi és migrációs, valamint a migrációval kapcsolatos feladatok végrehajtásában közreműködő szervek hatékonyabb együttműködését követelik meg. A szükséges nemzeti és nemzetközi támogatás biztosítása nélkül nem várható, hogy az érintett szervezetek hatékonyan lépjenek fel az illegális migráció megjelenési formái ellen.

Az illegális migráció elleni hatékony fellépés biztosításával, integrációs stratégia kialakításával elkerülhető a migránsok marginalizálódása, amellyel csökkenthető a szervezett bűnözői csoportok migránsokra gyakorolt befolyása.

Magyarország érdeke, hogy a világban kialakuló regionális konfliktusok és instabil övezetek migrációs hatását az Európai Unió eredményesen tudja kezelni. Az illegális migráció elleni fellépés érdekében szükséges a szervezett bűnözés, az emberkereskedelem elleni küzdelem fokozása, továbbá a kiutasítási, hazatérési, valamint a visszafogadásra irányuló politika fejlesztése.

Törekedni kell a hatékony vízumpolitika alkalmazására, valamint a migránsokat kibocsátó harmadik országokkal való szorosabb együttműködési rendszerek működtetésére és fejlesztésére, különös tekintettel a nemzetbiztonsági kockázatot jelentő személyek kiszűrésére és kezelésére.

A legális migrációhoz is kapcsolódhatnak komoly biztonsági kockázatok. Ezekkel szemben Magyarország – uniós tagságára is figyelemmel – a beutazás és tartózkodás engedélyezését célzó eljárások hatékonyságának növelésével, az uniós partnerekkel és a harmadik országokkal folytatott együttműködés fokozásával védekezhet.

# HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

Az ország biztonságának erősítésére irányuló erőfeszítéseknek, beleértve Magyarország nemzetközi szerepvállalását is, széles körű nemzeti egyetértésen és támogatáson kell nyugodnia. Biztonságunk garantálása, a nemzetközi válságkezeléshez történő magyar hozzájárulás anyagi és potenciálisan emberi áldozatvállalásának elfogadása magas szintű társadalmi tudatosságot és érettséget igényel. Ezt következetes, őszinte és intenzív társadalmi párbeszéddel és tájékoztatással kell megalapozni.<sup>3</sup>

## 1.2. SCHENGENI HATÁR-ELLENŐRZÉSI KÓDEX<sup>4</sup>

A rendelet célja, hogy az EU külső határain átkelő személyek határellenőrzésére vonatkozó szabályok meghatározásán, illetve a belső határokon végzett határellenőrzések ideiglenes visszaállításán keresztül javítsa az integrált határ-ellenőrzési európai uniós politika jogalkotási oldalát.

Az Európai Parlament és a Tanács [562/2006/EK](#) rendelete (2006. március 15.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szól.

Ez a rendelet minden olyan személyre alkalmazandó, aki átkel az EU bármely országának külső határán – kivéve az Egyesült Királyságot és Írországot –, valamint a [schengeni térség](#) (22 uniós ország, valamint Izland, Liechtenstein, Norvégia és Svájc alkotta határmentes terület) belső határán.

A külső határokat csak a határátkelőhelyeken és azok hivatalos nyitvatartási ideje alatt lehet átlépni.

A külső határon történő átkeléskor az EU polgárait és más olyan személyeket, akik az uniós jog szerinti szabad mozgás jogával rendelkeznek (például az uniós polgárok családtagjait) minimum-ellenőrzésnek kell alávetni. A minimum-ellenőrzés célja a személyazonosság megállapítása a be- vagy felmutatott úti okmányok alapján. Ez az okmányok gyors és egyszerű ellenőrzéséből áll (beleértve – szükség szerint – a lopott, jogellenesen használt, elveszett és érvénytelenített okmányokkal kapcsolatos információkat tartalmazó adatbázis igénybevételét), valamint annak ellenőrzésére is sor kerül, hogy találhatók-e rajtuk hamisításra utaló jelek.

Az EU-n kívüli országok állampolgárait be- és kiutazáskor alapos ellenőrzésnek kell alávetni. Ennek keretében – adott esetben – a beutazási feltételeknek – egyebek mellett a [vízuminformációs rendszer](#) (VIS) segítségével történő – vizsgálatára kerül sor.

<sup>3</sup> 1035/2012. (II.21.) Korm. határozat Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról

<sup>4</sup> <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:114514&from=HU>  
ideje: 2017. 05. 26.)

(letöltés)

# HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám



1. ábra: A zöldhatáron kihelyezett tájékoztató tábla<sup>5</sup>

180 napon belül 90 napot meg nem haladó tartózkodás esetén, az EU-n kívüli ország állampolgárának:

- érvényes úti okmánnal kell rendelkeznie;
- szükség esetén érvényes vízummal kell rendelkeznie;
- igazolnia kell a tervezett tartózkodás célját, és megfelelő anyagi fedezettel kell rendelkeznie;
- nem szabad beutazási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt állnia a [Schengeni Információs Rendszerben](#) (SIS-ben);
- nem szabad veszélyt jelentenie az uniós országok közrendjére, belső biztonságára, közegészségügyére vagy nemzetközi kapcsolataira.

Ha ezek a feltételek nem teljesülnek, meg kell tagadni a területre való beléptetést, kivéve, ha különös rendelkezések alkalmazandók (pl. humanitárius okokból). A beléptetés megtagadására csak az illetékes nemzeti hatóság által – egy adott formanyomtatvány segítségével – kiállított, megindokolt döntés alapján kerülhet sor, a megtagadás indokainak pontos megjelölésével. Azok a személyek, akiknek a beléptetését megtagadták, jogorvoslattal élhetnek, a vonatkozó nemzeti eljárásról pedig írásbeli tájékoztatást kell nyújtani számukra.

<sup>5</sup><http://www.atv.hu/belfold/20150918-lezartak-a-horvat-szerb-hatart-roszken-helyreallt-a-rend-frissul>  
(letöltés ideje: 2017. 05. 25.)

# HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

Az EU-n kívüli állampolgárok úti okmányait mind a belépéskor, mind pedig a kilépéskor rendszeresen bélyegezni kell. Amennyiben az úti okmányban nem szerepel a beléptető-bélyegző lenyomata, az illetékes nemzeti hatóságok vélelmezhetik, hogy az úti okmány birtokosa nem vagy már nem felel meg az adott országban való rövid tartózkodás időtartamára vonatkozó feltételeknek. Az EU-n kívüli ország állampolgára azonban hitelt érdemlő módon – például utazási jegy vagy az uniós országok területén kívül való tartózkodásának bizonyítására alkalmas eszköz útján – bizonyíthatja, hogy betartotta a rövid tartózkodás időtartamára vonatkozó feltételeket. Valamely EU-n kívüli állampolgár kérésére kivételesen el lehet tekinteni a be- vagy kiléptető-bélyegző alkalmazásától, ha a bélyegzőlenyomat az érintettnek súlyos hátrányt okozna. Ehelyett a bélyegzést külön lapon, a személy nevének és útlevéle számának megjelölésével kell rögzíteni.

A határforgalom-ellenőrzéseket a határőrök végzik. A határőrök a feladataik ellátása során kötelesek az emberi méltóságot teljes mértékben tiszteletben tartani, és tilos számukra a személyek nem, faji vagy etnikai származás, vallás vagy világnézet, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetése.

A Schengeni határ-ellenőrzési kódex lehetővé teszi az uniós országok számára, hogy az EU-n kívüli szomszédjaikkal közös határátkelőhelyeket hozzanak létre, amelyeken a nemzeti jogszabályokkal összhangban mindkét ország határőre elvégzi a beléptetési és kiléptetési ellenőrzést az érintett uniós vagy EU-n kívüli ország területén.

Az uniós országok megfelelő létszámú személyi állományt és elegendő számú eszközt alkalmaznak, hogy a külső határokon történő ellenőrzéseket oly módon hajtsák végre, amely hatékony, egységes és magas szintű ellenőrzést biztosít. Biztosítják, hogy a határőrök szakképzett és megfelelően kiképzett szakemberek legyenek.

Az uniós országok segítik egymást az eredményes határellenőrzés érdekében. Az operatív együttműködést a Tagállamok Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség (a [Frontex](#)) koordinálja.

## 2. AZ EU MEGOLDÁSI JAVASLATAI A MIGRÁNSVÁLSÁGRA

Az elmúlt 25 évben folyamatosan nőtt a globális migráció mértéke: az ENSZ adatai szerint 2015-ben már 244 millióan tartózkodtak saját országuktól különböző államban. Az „Arab Tavasz” eseményei nyomán a menekültek és az otthonukat országhatárokon belül elhagyók számában és arányában is jelentős emelkedés következett be: számuk összesen több mint 65 millióra emelkedett globálisan. A közel-keleti és afrikai térségek gazdasági leszakadása, fegyveres konfliktusai (és ebből következő politikai instabilitása), illetve a klímaváltozás nyomán e tendencia tartós maradhat. Ebből következően a másfél évvel ezelőtti kiobbant európai migrációs válság következményei még jó ideig éreztetethet hatásukat, és komoly kihívást jelenthetnek az EU jövője szempontjából. Bár a beáramlás magas szinten stabilizálódott, az újonnan érkezők száma tavaly csökkenni tudott. Ebben komoly szerepet játszott a balkáni határzár és a magyar kerítés, illetve az EU-török megállapodás terelőhatása. Ezek következményeként felértékelődött a hagyományosan nehezebb

# HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

útvonalnak számító Líbia és Olaszország közötti közép-mediterrán tengeri szakasz. Mindeközben Brüsszelben és tagállami szinten is folytatódott a válság kezeléséről szóló vita. Az uniós döntéshozatalban 2016 során lassan megjelent a krízis EU-n kívüli kezelésének igénye, amelyben a legutóbbi máltai csúcson sikerült konszenzust kialakítani. 2017 nagy kihívása lehet az EU-török megállapodás működőképességének fenntartása, a Líbiával folytatott együttműködés elmélyítése és hatékonyságának biztosítása. Mindemellett napirenden maradhat a menedékkérők háromfokozatú szétosztási mechanizmusának bevezetésére vonatkozó (kvóta-) javaslat, illetve többek között folytatódhat a nyilvánvaló biztonsági kockázatok tagállami kezelése, a visszatoloncolások felgyorsítása.<sup>6</sup>

## 2.1. A MAGYAR KERÍTÉS ÉS AZ EU-TÖRÖK MEGÁLLAPODÁS KULCSSZEREPE

A magyar kerítés felállítása markáns csökkenést eredményezett a 2015-ben meghatározó migrációs útvonalon. A hagyományosan nehezebb terepnek számító közép-mediterrán útvonalra történő hangsúlyeltolódást a 2016 márciusában megkötött EU-török megállapodás is jelentősen elősegítette (beszédes adat, hogy a görög-szigetekre érkező mintegy 175 000 személy közül 160 000-t az év első három hónapjában regisztráltak tavaly). A két pilléren nyugvó „terelőrendszer” enyhítette az EU-ra nehezedő irreguláris migrációs nyomást, ugyanakkor érdemben nem tudta azt megszüntetni. Az említett megállapodás annak ellenére tudott működni a gyakorlatban, hogy az Európai Unió nem teljesítette maradéktalanul Ankara felé tett vállalásait (pl. a vízummentesség megadását). Brüsszel ráadásul szerencsésnek is tekintheti magát, hiszen a törökországi puccs során és azt követően sem lazult fel érdemben a török határvédelem.<sup>7</sup>

## 2.2. 2017 – NEM LÁTSZIK A MIGRÁCIÓS HULLÁM VÉGE

Az Európát célzó tömeges migráció mögöttes okai rövid távon nem változnak, így a mostani hullám magas intenzitásának fennmaradására kell felkészülni idén is. A „kibocsátó” faktorok tekintetében kiemelendő, hogy a közel-keleti térség – különösen Szíria, kisebb mértékben Irak és Afganisztán – és Líbia érdemi konszolidációja még várat magára. Emellett a szubszaharai és az észak-afrikai államok gazdasági helyzete csak több év (vagy inkább évtized) alatt javulhat olyan mértékben, mely nyomán az otthonmaradás egyáltalán reális mérlegelési szempontként megjelenhet a kivándorlást fontolgatók körében. Az osztrák katonai titkosszolgálat közelmúltban napvilágot látott jelentése szerint Afrikából 2020-ig további 15 millió gazdasági bevándorló érkezet az EU-ba. A legfontosabb kibocsátó országok ez alapján Nigéria, a Kongói Demokratikus Köztársaság, Szudán és Etiópia lehetnek. Ez egybecseng az ENSZ 2015-ös népesedési előrejelzésével is: a 2050-ig prognosztizált globális népességnövekedés fele 9 országban koncentrálódik, melyek közül 5 (Nigé-

<sup>6</sup>[https://www.migraciokutato.hu/hu/2017/02/22/migracios-varakozasok-2017-re/\(letoltés\\_05\\_25.\)](https://www.migraciokutato.hu/hu/2017/02/22/migracios-varakozasok-2017-re/(letoltés_05_25)) ideje: 2017. 05. 25.)

<sup>7</sup>[https://www.migraciokutato.hu/hu/2017/02/22/migracios-varakozasok-2017-re/\(letoltés\\_05\\_25.\)](https://www.migraciokutato.hu/hu/2017/02/22/migracios-varakozasok-2017-re/(letoltés_05_25.)) ideje: 2017. 05. 25.)



# HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

ria, Kongói Demokratikus Köztársaság, Etiópia, Tanzániai Egyesült Köztársaság és Uganda) Afrikában – többségük azon belül a szubszaharai térségben – található.<sup>8</sup>

## 2.3. A KVÓTAÜGY IDÉN IS A NAPIRENDEEN MARADHAT<sup>9</sup>

A magyar Kormány által tavaly tavasszal beterjesztett Schengen 2.0 Akcióterv legtöbb pontjában már sikerült konszenzust elérni. Vitatott pontként ugyanakkor továbbra is napirenden van a menedékkérők szétosztási mechanizmusa; a legfrissebb javaslat szerint egy ún. háromfokozatú mechanizmus kerülne bevezetésre, melynek továbbra is részét képezi a menedékkérők automatikus, kötelező szétosztása. Az idei évben a korábbi kvótadöntések tekintetében előrelépés történhet, hiszen az Európai Bíróság várhatóan döntést hoz Magyarország és Szlovákia beadványáról. A visszatoloncolások hatékonyabbá tételével, a külső határőrizet erősítésével a diskurzus hangsúlya dinamikusan változhat, és a fókuszba kerülhetnek a konszenzusos megoldások; e folyamatban fontos szerepet játszhatnak a V4-ek.<sup>10</sup>

A migráció 2017-ben is az európai diskurzus egyik meghatározó témája marad. A francia elnökválasztás és a német szövetségi választások kiemelt kampánytémája volt és lehet a migrációs krízis. A bevándorlókkal való együttélésből fakadó társadalmi konfliktusok, feszültségek folyamatosan jelen vannak a nagy nyugat-európai társadalmakban, ami a nyilvánvaló biztonsági kockázatokkal együtt jelentős hatást gyakorolhat a politikai versenyre is. A nyugat-európai politikai elit felé e választói kihívások tartósan fennmaradhatnak: egy friss közvélemény-kutatás szerint az európaiak többsége (55%) elutasítja és teljesen megtiltana a muszlimok bevándorlását.

## 3. A 2017-ES JOGSZABÁLYI VÁLTOZÁSOK ELSŐ HATÁSAI

Az idegenrendészeti őrizet ismételt hatályba lépésével a hazai törvényalkotónak négy törvényt kellett módosítania, melyek a következők:

- 2007. évi II. törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról,
- 2007. évi LXXX. törvény a menedékjogról,
- 2007. évi LXXXIX. törvény az államhatárról,
- 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről

A „tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet” idején kizárólag a határon lévő tranzitónában lehet menedékjogi kérelmet benyújtani, és a menedékkérőnek a kérelme jogerős elbí-

<sup>8</sup> [https://www.migraciokutato.hu/hu/2017/02/22/migracios-varakozasok-2017-re/\(letoltés](https://www.migraciokutato.hu/hu/2017/02/22/migracios-varakozasok-2017-re/(letoltés) ideje: 2017. 05. 25.)

<sup>9</sup> [https://www.migraciokutato.hu/hu/2017/02/22/migracios-varakozasok-2017-re/\(letoltés](https://www.migraciokutato.hu/hu/2017/02/22/migracios-varakozasok-2017-re/(letoltés) ideje: 2017. 05. 25.)

<sup>10</sup> Csehország, Lengyelország, Magyarország és Szlovákia regionális szervezete



# HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

rálásáig ott kell várakoznia. Ezt a helyet ez alatt az idő alatt csak kifelé – vagyis a most meglévő tranzitónák esetében Szerbia felé – hagyhatja el.

Gyorsítják az eljárást azzal, hogy a menedékkérelem elutasításával szembeni felülvizsgálati kérelmet a döntés közzétételétől számított három napon belül kell benyújtani a menekültügyi hatóságnál, amely azt szintén három napon belül megküldi a bíróságnak. A menekültügyi hatóság a rendelkezésre álló adatok alapján megszüntetheti az eljárást, ha a menedékkérő írásban visszavonja kérelmét, megtagadja a nyilatkozattételt, ujjnyomatának, arcképmásának rögzítését megakadályozza vagy elhagyja a tranzitónát. A megszüntető végzéssel szemben nincs lehetőség fellebbezésre. A törvénymódosítás azt is tartalmazza, hogy a személyes meghallgatást az eljáró bíróság a tranzitónában, vagy távközlő hálózaton keresztül tartja meg. Rögzítették: a menedékkérőnek a további jogorvoslással nem támadható döntés közzététele után el kell hagynia a tranzitónát.

Ha a jogerős döntés után nyújt be a kérelmező menedékjogi kérelmet, akkor ez új kérelemnek minősül, azonban az újabb eljárásban az ellátáshoz való jog nem illeti meg a külföldit. Ezeket a módosításokat a folyamatban lévő kérelmek elbírálásánál is alkalmazni kell azzal a kitételrel, hogy ezekben az esetekben az elismerését kérő a tranzitónát a jogerős döntésig elhagyhatja.

Bővítették a „tömeges bevándorlási válsághelyzet” elrendelésének lehetőségét is. Így például minden olyan esetben dönthetnek a bevezetéséről, ha a magyarországi határvonal schengeni szakaszának védelmét közvetlenül veszélyeztető, a migrációs helyzettel összefüggő körülmény alakul ki.

A menedékjogi és az államhatártörvényben is kimondták: „tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetben” a rendőrök Magyarország területén – vagyis nem csak a határtól számított 8 kilométeres sávon belül – feltartóztatják az itt jogellenesen tartózkodó külföldieket, és a határkerítés kapuján átkísérik őket, kivéve, ha bűncselekmény elkövetésének gyanúja merül fel.

Változik a gyermekvédelmi törvény is: azokat a 14 és 18 év közötti külföldi gyermekeket, akik kísérelő nélkül érkeznek, „tömeges bevándorlási válsághelyzetben” szintén a tranzitónában helyezik el a menekülteljárás idejére. A 14 év alatti, kísérelő nélküli kiskorúak esetén azonban továbbra is biztosított a gyermekvédelmi intézményi elhelyezés.

Kiegészítették továbbá a szabálysértési törvényt azzal, hogy aki a „tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet” ideje alatt nem a neki előírt helyen tartózkodik, szabálysértést követ el.<sup>11</sup>

<sup>11</sup> Medvegy Gábor: Elfogadta a parlament a menekültügyi szigorítást.; <http://24.hu/belfold/2017/03/07/elfogadta-a-parlament-a-menekultugyi-szigoritast/> (letöltés ideje: 2017. 05. 25.)

# HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám



2. ábra: Konténerváros nőtt ki a röszkei határ mellett. (Fotó: Karnok Csaba)<sup>12</sup>

Az évben megszavazott és hatályba lépett változások értelmében, hazánkban tranzit zóna Röszkén és Tompán található. Ezekbe a tranzit zónákba a menekültek Szerbia területéről tudnak belépni és menekültügyi kérelmüket benyújtani. A benyújtott kérelmük elbírálásáig a tranzit zóna területét Magyarország felé nem hagyhatják el.

### 3.1. TÖMEGES BEVÁNDORLÁS OKOZTA VÁLSÁGHELYZET

Amint arról a sajtóban olvasni lehetett ez év elején, Magyarország Kormánya kormányrendeletbe<sup>13</sup> foglalva és 2017. március 06-tal életbe léptetve, meghosszabbította a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetet így 2017. szeptember 07-ig az egész ország területén érvényben marad.

### 3.2. AZ IDEGENRENDESZETI ELJÁRÁSBAN ELRENDELTE ŐRIZET VÉGREHAJTÁSÁNAK SZABÁLYAIRÓL<sup>14</sup>

Az EGT-állampolgárral<sup>15</sup> vagy családtagjával, illetve harmadik országbeli állampolgárral szemben (a továbbiakban: őrizetes) idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizet (a továbbiakban: őrizet) végrehajtásának helye – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – az

<sup>12</sup>[http://www.delmagyar.hu/kepek/kontenervaros\\_nott\\_ki\\_a\\_roszkei\\_hatar\\_mellett/2051688/3174779/](http://www.delmagyar.hu/kepek/kontenervaros_nott_ki_a_roszkei_hatar_mellett/2051688/3174779/) (letöltés ideje: 2017. 05. 30.)

<sup>13</sup>41/2016. (III. 9.) Korm. rendelet a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet Magyarország egész területére történő elrendeléséről, valamint a válsághelyzet elrendelésével, fennállásával és megszüntetésével összefüggő szabályokról

<sup>14</sup>27/2007. (V. 31.) IRM rendelet az idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizet végrehajtásának szabályairól

<sup>15</sup>EGT-állampolgár: magyar állampolgár kivételével az Európai Unió tagállamának, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államnak az állampolgára (az Európai Unió, Svájc, Norvégia, Izland és Lichtenstein állampolgárai).

[http://www.bmbah.hu/index.php?option=com\\_k2&view=item&layout=item&id=46&Itemid=365&lang=hu#](http://www.bmbah.hu/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=46&Itemid=365&lang=hu#); (letöltés ideje: 2017. 05. 25.)

# HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

elrendelő idegenrendészeti hatóság székhelye szerint illetékes, a rendőrség által fenntartott őrzött szállás.

A fogalom ismertetését követően fontos tisztázni, hogy a tranzit zónába belépők szabadságukban nincsenek korlátozva. Szerbia felé bármikor elhagyhatják a tranzit zóna területét, még a benyújtott kérelmük elbírálását sem kötelesek megvárni. A menekültügyi kérelmek elbírálása ott helyben történik, ugyanis a mindkét tranzit zóna területén működik a BMH-nak<sup>16</sup> kirendeltsége, akik jogosultak a kérelmek elbírálására. Amennyiben a benyújtott menekültügyi kérelmet a BMH elutasítja a kérelmet benyújtónak lehetősége van fellebbezést benyújtani a döntés ellen.

Magyarország területére illegálisan bejutó migráns személyeket a rendőrség kivétel nélkül a két kijelölt tranzit zóna valamelyikébe szállítja, ahol lehetősége van a menekültügyi kérelmének beadására.

### 3.3. A MENEDÉKKÉRELEM ELBÍRÁLÁSÁNAK FOLYAMATA

Egy menedékkérelmet gyorsított eljárásban a benyújtástól számított 15 napon belül kell elbírálni. A döntés közlése után 3 napon belül lehet felülvizsgálati kérelmet benyújtani, melyet ugyancsak 3 napon belül továbbít a menekültügyi hatóság a bíróságnak. Erről a bíróság a kérelem beérkezésétől számított 8 napon belül dönt. Ez a procedúra így maximum 29 napot vehet igénybe. Amennyiben a rövidebb eljárásnak nincs helye, akkor a kérelmet a benyújtástól számított 60 napon belül kell lefolytatni. Az elutasító határozattal szemben bírósági felülvizsgálatnak van helye. A keresetet a határozat közlésétől számított 8 napon belül, a menekültügyi hatóságnál kell benyújtani. A menekültügyi hatóság ezt haladéktalanul megküldi a bíróságnak. A keresetről a bíróság a levél beérkezésétől számított 60 napon belül dönt. A hosszadalmasabb eljárás így akár 128 napig is eltarthat. A menekültstátuszt kérőnek a további jogorvoslattal nem támadható döntés közlése után a tranzit zónát el kell hagynia.<sup>17</sup>

### 3.4. ELKÉSZÜLT AZ IDEIGLENES MŰSZAKI HATÁRZÁR MÁSODIK KERÍTÉSE

Elkészült a kétsoros kerítésrendszer második kerítése a magyar-szerb határ teljes, 155 kilométeres hosszán.

<sup>16</sup> Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal

<sup>17</sup> [http://www.delmagyar.hu/szeged\\_hirek/kontenervaros\\_nott\\_ki\\_a\\_roszkei\\_hatar\\_mellett/2512836/](http://www.delmagyar.hu/szeged_hirek/kontenervaros_nott_ki_a_roszkei_hatar_mellett/2512836/)  
(letöltés ideje: 2017. 05. 30.)

# HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám



3. ábra: Migránsútvonalak és magyar határzárak<sup>18</sup>

A második sor kerítés kialakítása 4,8 milliárd forintba került. A büntetés-végrehajtási (bv) szervezet hatvan napon belül végezte el a munkát, melyben a bv 150 szakembere és 700 fogvatartott vett részt. A második sor kerítést két méter magasan 8 milliméter átmérőjű hegesztett síkhálóval erősítették meg, és a szükséges helyeken NATO-dróttal szerelték föl.<sup>19</sup>

#### 4. AZ IDEIGLENES MŰSZAKI HATÁRZÁRNÁL SZERZETT SZEMÉLYES TAPASZTALATOK

Ez év márciusában volt szerencsém 10 napon keresztül szolgálatot ellátnom az ideiglenes műszaki határzár Bács-Kiskun megyei szakaszán. Ekkor már a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet kihirdetése megtörtént. Bács-Kiskun megyében a második kerítés építése javában zajlott.

<sup>18</sup><http://nol.hu/belfold/az-osztrakok-bekemenyitenek-az-orban-kormany-meg-durvabbra-keszul-1601873> (letöltés ideje: 2017. 05. 25.)

<sup>19</sup><http://www.kormany.hu/hu/belugyminiszterium/parlamenti-allamtitkarsag/hirek/elkeszult-a-masodik-kerites-a-magyar-szerb-hataron> (letöltés ideje: 2017. 05. 25.)

# HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

Az eligazításon ismertették, hogy a megyében négy határrendészeti kirendeltség üzemel, Hercegszántó, Bácsbokod, Bácsalmás és Kelebia. A BAZ. Megyei Rendőr-főkapitányság állománya leggyakrabban Kelebia Határrendészeti Kirendeltség illetékességi területén lát el migrációs túl szolgáltatot.

A kelebiai határrendészeti kirendeltség irányítása alá tartozik a Tompai Határátkelőhely, amely hazánk 3. legnagyobb forgalmú határátkelője. Itt található meg továbbá a műszaki határzár egyetlen vonatkapuja is, melyen keresztül Szerbiából érkeznek a vonatszerelvények és távoznak is.

Ezen vonatkapuval kapcsolatban érdekesség, hogy folyamatosan szolgáltatot lát el egy rendőr és katoná páros. A vonatkapu alap esetben zárva van, amennyiben hazánkat elhagyja egy szerelvény a Kelebia Vasútállomásról, szolgálati rádión keresztül értesítik a szolgálatban lévő kollégákat, akik manuálisan nyitják, majd zárják a vonatkaput.

Az országba belépő vonatszerelvény esetén ugyanaz a folyamat. A szerelvény a határzárnál nem áll meg, hanem a belépést követően a vasútállomáson szolgáltatot teljesítő egységek teljes átvizsgálást hajtanak végre az összes szerelvényen. Ott tartózkodásom ideje alatt 9 fő migráns bújt el egy belépő tehervonat egyik tartálykocsi tartályában. A tartály tetején lévő záró plomba sértetlen volt, így abból arra lehetett következtetni, hogy embercsempészek segítették a tartályban megbújó migránsokat.

A migránsok elfogásukat követően visszatoloncolásra kerültek a műszaki határzár legközelebbi kapuján keresztül Szerbiába.

## 4.1. OKOSKERÍTÉS A HATÁRON<sup>20</sup>

Még az átvágás előtt riaszt az az újfajta komplex elektronikai határvédelmi rendszer, amely szabotázsvédelmet nyújt a délen felállított ideiglenes biztonsági határzárnál.

A telepített kiváló minőségű hibrid- és hőkamera a nap 24 órájában segíti az ott szolgáló rendőrök és katonák munkáját.

Habár a rendőrök és a honvédek számára eddig is rendelkezésre álltak kézi, autóra szerelt és stabil hőkamerák, éjjellátók, több esetben csak az átvágott kerítés árulkodott arról, hogy valaki illegálisan átlépte a határt. Hogy már a behatolást is meg lehessen akadályozni, a határzárát komplex elektronikai védelemmel egészítették ki.

Ez 111 hő- és 297 lézeres kamerából áll. Utóbbi, nappal kiváló minőségű képeket rögzít, éjjel pedig infra üzemmódban pásztázza a kijelölt szakaszt. A 150 kilométeren kiépítendő rendszer része a kerítéshez rögzített optikai kábel, amely nemcsak azt képes érzékelni, ha valaki megpróbálja átvágni a kerítést, hanem azt is, ha csak megrángatja. Bármelyik eszköz észleli is a kerítés közelében lévőket, riaszt, helytől függően a bácsbokodi vagy a mórhalmai irányító központnak, ahol a kollégák a nap 24 órájában figyelik a hozzájuk tartozó határszakaszt. Jelzésnél megjelenik nagyban annak a kamerának a képe a monito-

<sup>20</sup><http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/zsaru-magazin/okoskerites-a-hataron>  
(letöltés ideje: 2017. 05. 25.)

# HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

ron, ahol az észlelés történt, és a központban dolgozók értesítik az érintett szektor parancsnokát, aki a határvadászokat az adott kerítés szakaszhoz küldi.



4. ábra: Telepített hőkamera, hangos bemozdó, optikai kábel és nagy teljesítményű reflektor  
(Készítette a szerző)

A keresést segítik azok a nagy teljesítményű reflektorok, amelyeket a kamerák fölé szereltek, így éjszaka sem maradnak észrevétlenek a határsértők. Emellett egy hangszóró angol, arab, fárszi, urdu és szerb nyelven figyelmezteti az észlelt embereket, hogy a magyar államhatárnál tartózkodnak. Amennyiben a határzárat megrongálják, jogellenesen átlépnek vagy azt megkísérik, akkor bűncselekményt követnek el. Tájékoztatja továbbá őket arról, hogy menekültkérelmüket a tranzitónában terjeszthetik elő.

Komoly segítséget jelent az okoskerítés, mivel eddig, ha utólag vették észre a szolgálatban lévő rendőrök és katonák a behatolást, nem tudhatták pontosan, mikor és hányan jutottak be az országba, ezért a mélységi keresésük is sokkal nehezebb volt. Ezek az új eszközök viszont valós idejű jelzést adnak a behatolásról, és ha mégis sikerül az illegális



# HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

migránsoknak bejutniuk az országba, tudni lehet, hogy hány embert kell keresni. A kamerák ugyanis az optikai kábel riasztására a megfelelő irányba fordulnak, így a parancsnoki központ (command center) egyrészt értesül az eseményről, másrészt látja a konkrét helyszínt is. A reagálást az elkészült manőverút és a kollégáknál lévő EDR rádió is segíti, a parancsnoki központban látják, melyik járőr van legközelebb a kerítés vágás helyszínéhez. Ez a rendszer hatalmas segítség, mivel nagyszámú előerő kiváltására lesz alkalmas. Az elképzelések szerint kevesebb rendőrré és katonára lesz majd szükség a határ védelméhez, ha az új hálózat tökéletesen működik. Az ez által felszabaduló kollégák pedig visszatérhetnek a közterületi szolgálathoz.

Habár az új rendszernek a tesztüzeme még nem kezdődött meg, már az optimalizálás során bizonyította létjogosultságát. Bács-Kiskun megyében 65 alkalommal riasztott, míg a Csongrád megyei szakaszon 223-szor, összesen 2037 illegális migráns hazánkba jutását akadályozta meg.

A február eleji ködös időben nagy segítség volt a kerítés mozgását érzékelő optikai kábel. A kamera által érzékelt esetek többségében pedig még a kerítés átvágása előtt kikerkeztek a szolgálatot teljesítő rendőrök és katonák, így megakadályozták az illegális belépést hazánk, és ez által az Európai Unió területére.



5. ábra: Operátorok a parancsnoki központban. Fotó: Sebestyén Jenő<sup>21</sup>

A teljesség igénye nélkül, egy példa arra, hogy a déli határszakaszon ez év április végével elkészült második kerítés hatására a migránsok Románia felé vették az irányt.

<sup>21</sup><http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/zsar-u-magazin/okoskerites-a-hataron>  
(letöltés ideje: 2017. 05. 25.)



## HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám



6. ábra: Romániából illegálisan a zöld határon belépett és elfogott menekültek<sup>22</sup>

Romániából a zöldhatáron át érkezett külföldieket fogtak el és állítottak elő a rendőrök Békés megyében. Battonya külterületén 2017. május 15-én 6 órán belül 42 illegális migránst fogtak el a rendőrök. Először 5 óra 40 perckor 1, majd 7 óra 15 perc körül 11, négy órával később pedig 30 külföldit ellenőriztek. Mindannyian illegálisan, a zöldhatáron gyalogoltak át Romániából. Egyikük sem tudta hitelt érdemlően igazolni a személyazonosságát és azt, hogy jogszerűen tartózkodik Magyarországon. A rendőrök előállították őket a Battonya Határrendészeti Kirendeltségre, ahol folyamatban van a meghallgatásuk.<sup>23</sup>

A magukat iráni, iraki, pakisztáni, szír és líbiai állampolgároknak valló külföldiek meghallgatásukon menekültkérelmet nem terjesztettek elő. A lefolytatott vizsgálat adatai alapján közülük három pakisztáni férfi segítette a többieknek átjutni a magyar-román államhatáron. Őket a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság Felderítő Osztálya embercsempészés bűntett elkövetésének megalapozott gyanúja miatt bűnügyi őrizetbe vette. A velük együtt elfogott illegális migránsokat a Battonya Határrendészeti Kirendeltség rendőrei 2017. május 16-án 0 óra 20 perckor átadták a román hatóság képviselőinek.<sup>24</sup>

<sup>22</sup><http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/hatarrendeszet/42-illegalis-migrans-battonyanal> (letöltés ideje: 2017. 05. 20.)

<sup>23</sup><http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/hatarrendeszet/42-illegalis-migrans-battonyanal> (letöltés ideje: 2017. 05. 20.)

<sup>24</sup><http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/hatarrendeszet/illegalis-migransok-elfogasa-battonyanal> (letöltés ideje: 2017. 05. 20.)

# HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

## 4. ÖSSZEFOGLALÁS

Jelen tanulmányban bemutatásra került a migrációs válság Európai Unióra és azon belül is hazánkra gyakorolt folyamatos, ugyanakkor állandóan változó nyomása. Az unió területére belépni szándékozó migráns emberek változó próbálkozásai, intenzív és éber figyelmet követelnek meg a műszaki határzár mellett szolgálatot teljesítő hivatásos állománytól. Éppen ezért a változásokra reagálva került visszaállításra az idegenrendészeti őrizet ebben az évben. Ez az intézkedés megakadályozza, hogy az illetéktelenül, hazánk területére belépő személyek szabadon és őrizetlenül tartózkodjanak. A másik ez évi fontos intézkedése volt a Kormánynak a második kerítés megépítése, és az első kerítés a folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően okossá tétele. Az okos kerítés nagyban elősegíti azt, hogy már a kerítés átvágása előtt pontos információk álljanak rendelkezésre, az illegális belépés helyszínével kapcsolatban a felszerelt optikai kábel és a telepített hőkamerák segítségével. Ez által csökkenthető a határzárhoz vezényelt szolgálatot teljesítő személyi állomány létszáma.

## FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Lakatos László: A magyar honvédelmi igazgatás. Az állam honvédelmi funkciói és azok kapcsolata a nemzeti biztonsággal., In.: Farkas Ádám, Kádár Pál (szerk.): Magyarország katonai védelmének közjogi alapjai. Zrínyi Kiadó. Budapest, 2016. ISBN 978 963 327 700 3,
2. Az Európai Parlament és a Tanács [562/2006/EK](#) rendelete (2006. március 15.) a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról,
3. 2007. évi II. törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról,
4. 2007. évi LXXX. törvény a menedéjogról,
5. 2007. évi LXXXIX. törvény az államhatárról,
6. 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről,
7. 1035/2012. (II.21.) Korm. határozat Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról,
8. 41/2016. (III. 9.) Korm. rendelet a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet Magyarország egész területére történő elrendeléséről, valamint a válsághelyzet elrendelésével, fennállásával és megszüntetésével összefüggő szabályokról,
9. 27/2007. (V. 31.) IRM rendelet az idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizet végrehajtásának szabályairól,
10. <http://www.kormany.hu/hu/belugyminiszterium/parlamenti-allamtitkarsag/hirek/elkeszult-a-masodik-kerites-a-magyar-szerb-hataron> (letöltés ideje: 2017. 05. 25.),
11. Medvegy Gábor: Elfogadta a parlament a menekültügyi szigorítást.;
12. <http://24.hu/belfold/2017/03/07/elfogadta-a-parlament-a-menekultugyi-szigoritast/> (letöltés ideje: 2017. 05. 25.),
13. <http://www.atv.hu/belfold/20150918-lezartak-a-horvat-szerb-hatart-roszken-helyreallt-a-rend-frissul> (letöltés ideje: 2017. 05. 25.),

## HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

14. [http://www.delmagyar.hu/kepek/kontenervaros\\_nott\\_ki\\_a\\_roszkei\\_hatar\\_mellett/2051688/317477\\_9/](http://www.delmagyar.hu/kepek/kontenervaros_nott_ki_a_roszkei_hatar_mellett/2051688/317477_9/) (letöltés ideje: 2017. 05. 30.),
15. <https://www.migraciokutato.hu/hu/2017/02/22/migracios-varakozasok-2017-re/>(letöltés ideje: 2017. 05. 25.),
16. <http://nol.hu/belfold/az-osztrakok-bekemenyitenek-az-orban-kormany-meg-durvabbra-keszul-1601873> (letöltés ideje: 2017. 05. 25.),
17. <http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/zsaru-magazin/okoskerites-a-hataron> (letöltés ideje: 2017. 05. 25.),
18. <http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/hatarrendeszet/42-illegalis-migrans-battonyanal> (letöltés ideje: 2017. 05. 20.),
19. <http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/hatarrendeszet/illegalis-migransok-elfogasa-battonyanal> (letöltés ideje: 2017. 05. 20.)